

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

חומש בראשית

מהדורת לבייב

בהוצאת קול מנחם

מהדורה חדשה של חמישה חומשי תורה, עם הפירושים הבסיסיים המלאים, ואוסף פירושים מגדולי המפרשים ומתורתו של הרבי מליובאוויטש. הופיע כרך בראשית. 424 עמ'. 02-5384928.

ביאורי החומש

מאת הרבי מליובאוויטש

בהוצאת היכל מנחם

כרך שלישי (שמות-בשלח) בסדרה שתקיף את כל חמישה חומשי תורה, ושמרכות את ביאוריו של הרבי על פסוקי התורה. הדברים תומצתו ומוגשים בלשון בהירה ובהדפסה מאירת עיניים. 348 עמ'. טל' 03-9606018.

זהירות כאן בונים

מאת יצחק א' רוט

בהוצאת המחבר

ספר ייחודי בנושא החינוך, הנותן להורה ולמחנך כלים להבין את נפש הילד. הספר נכתב בסגנון קולח, משולב סיפורים מחיי היום-יום. 344 עמ'. טל' 03-6771887.

צופן מסתורי

מאת שמואל ארגמן

בהוצאת דני ספרים

סיפור עלילתי למבוגרים ולנוער, המתרחש על רקע איומי הטרור העולמי. בתוך העלילה שזור עולם יהודי ערכי עשיר. 300 עמ'. טל' 08-6812225/6.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:11	4:42	5:14	4:27
5:14	5:47	6:09	5:26

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

יש מה ללמוד מההיסטוריה

היהדות מטפחת תודעה עמוקה של אלפי שנים, תודעה המונחלת מדור לדור, ואינה פוסחת על שום פרט. כשזוכרים את העבר, מבינים את ההווה

לטבח? ניצולי השואה, שבניסוי-ניסים הצליחו לשרוד ולהינצל, הגיעו לחוף המבטחים של ארץ-ישראל ומצאו את עצמם כמעט במעמד של נאשמים. הצבר הישראלי הגאה לא היה מסוגל להבין איך מיליונים היו יכולים להיות עיוורים ולא ניסו להתקומם ולהיאבק בנאצים יימח-שמם.

הניצולים ניסו להשיב ולהסביר, ולא הצליחו. הם סיפרו על מערכת ההונאה של הנאצים, ששכנעה את היהודים להאמין כי רכבות המוות יביאו אותם למחנות עבודה. הם תיארו את התהליך שבו השתלטה עליהם תחושת חוסר-אונים, שדיכאה כל שריד של הדחף הטבעי להתקומם ולהיאבק. אולם הצבר הנועז לא היה מסוגל להבין זאת.

אך בעוד קדושי השואה היו באמת קרוב של מערכת הונאה מתוחכמת, ותחושת חוסר-האונים שלהם נבעה מתנאים אובייקטיביים, אי-אפשר להסביר את המחדלים הנוראים הנעשים בעצם הימים האלה על-ידי כמה מצברינו הגאים והנועזים. הדור הבא לא יוכל להבין, ובצדק, את ההתנהגות הבלתי-נפתסת שלנו.

הכתובת על הקיר

בעוד הנאצים הסתירו את כוונותיהם האמיתיות, הערבים אומרים בפירוש כי מטרתם להשמיד את ישראל. בעוד היהודים בימי השואה היו נטולי כוח מגן, לנו יש, בחסדי ה', כוח ויכולת להגן על עצמנו. איך ייתכן שאותם צברים גאים מוכנים לדרדר את ביטחונם של היהודים לשאל תחתית ולחמש במוידיהם את אויביהם ומבקשי נפשם – זו שאלה שלא יהיה אפשר לתת לה מענה.

בטוחים אנו כי לא ייטוש ה' עמו, וכי בניסיו הבלתי-מוגבלים יציל אותנו גם מההידרדרות הנוכחית. מאמינים אנו בדברי-קודשו של הרבי מליובאוויטש: "אחרי השואה, לא תקום פעמיים צרה, לא מעין דילה ולא מקצתה. ואדרבה, יהיה אך טוב וחסד בטוב הנראה והנגלה לכל יהודי, ולכל בני-ישראל, בכל מקום שהם."

שאנחנו מתענים בעשרה בטבת, כדאי לתת את הדעת על משמעותו של הצום. יום זה מציין את ראשית המצור שצר מלך בבל על ירושלים, בימי בית-המקדש הראשון. אחר-כך נחרב בית-המקדש ועם-ישראל הלך לגלות בבל. משם שב, כעבור שבעים שנה, והקים את בית-המקדש השני, שהתקיים יותר מארבע-מאות שנה. ואף-על-פי-כן אנחנו זוכרים ומציינים מדי שנה בשנה, בצום ובתענית, את היום המר שבו החל התהליך שגרם לחורבן.

אפשר ללמוד מזה משהו על הזיכרון ההיסטורי של העם היהודי. האווירה הציבורית הכללית היא של 'כאן ועכשיו'. אפילו טיפוח תודעת השואה נתקל בקשיים בקרב מגזרים מסויימים. אנשים שעברו את אימי השואה עודם חיים איתנו, וכבר יש מי שתופסים את תודעת השואה כזיכרונות עבר מעיקים ובלתי-רלוונטיים. אולם היהדות מטפחת תודעה עמוקה של יותר מאלפיים וחמש-מאות שנים, תודעה המונחלת מדור לדור, ואינה פוסחת על שום פרט.

הלקחים המתבקשים

התלישות מן העבר היא המביאה גם את האמירות כאילו אין מה ללמוד מההיסטוריה. רוצים למתוח קו על אלפי שנות קיום יהודי ולהתחיל מהתחלה. אז מה אם במשך שלושת-אלפים וחמש-מאות שנים נדרש העם היהודי להיאבק על קיומו. הם מחליטים בהבל-פה לסיים את הסכסוך ולכונן 'מזרח תיכון חדש'. אז מה אם המציאות סותרת את התאוריות. הם לא יניחו לעובדות לבלבל אותם.

עשרה בטבת הוא גם יום זיכרון לשואה הנוראה. יום הקדיש הכללי, לעילוי נשמתם של הקדושים שאפילו את יום עלייתם בסערה השמימה איננו יודעים. נוסף על התפילות וחזיון התודעה, אי-אפשר להתעלם מהלקחים המתבקשים מהשואה.

עדיין רבים זוכרים את השאלה שנשאלה שוב ושוב בשנים שאחרי השואה: "איך הלכתם כצאן

מתי בוכים ומתי עושים

אפשר לקרוע

לכן בכו יוסף ובנימין על החורבן שראו איש אצל אחיו, ולא בכו על חורבן המקדש העצמי, כי על החורבן שיש אצל כל אחד ואחד בעצמו אין מקום לבכי, אלא צריך לפעול לתיקון העניין. הבכי על החורבן שרואים אצל הזולת נועד לבטא את הצער והכאב, וגם לעורר רחמים, כדי לבטל את הגזרה.

ואין להקשות, שהואיל וראו ברוח־הקודש שעתידים המקדשות הללו ליחרב, מה מקום יש לבכי, והרי הדבר כבר נגזר מלמעלה. הלא אמרו חז"ל: "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים". אפילו לאחר שנחתם גזר־הדין אפשר לקרועו על-ידי עבודה. ומכאן הוראה, שאם עדיין לא נבנה בית־המקדש, כל יהודי נדרש לחשוב שהדבר נובע מכך שבית־מקדשו שלו – חרב. אם יפעל לתיקון הדבר, יחיש את הגאולה ואת בניין בית־המקדש השלישי בקרוב ממש.

(לקוטי שיחות כרך י, עמ' 148)

והרווחה לאדם. אם יש באפשרותו של האדם לפעול ולתקן – אין מקום להרגיע עצמו בבכי אלא עליו לעשות ולתקן.

כשהאדם רואה את חורבן מקדשו של חברו – אין בידו לתקן זאת, כי התיקון תלוי בחברו, שישוּב בתשובה על חטאיו. אמנם האדם נדרש להוכיח את חברו (בדרכי נועם) ולעורר רחמים ולהתפלל עליו – אבל ככלות הכול, התיקון בפועל הוא בידי הזולת ולא בידו.

לא להסתפק בבכי

לכן כשהוא רואה שאחרי כל מאמציו, עדיין מקדשו של חברו חרב – משתתף הוא בצערו עד כדי בכי. הדבר כואב לו והצער נוגע עד מעמקי נפשו, עד שהוא פורץ בבכי.

לעומת זה, אם בית־המקדש הפרטי שלו־עצמו חרב – אל־לו להסתפק בבכי, וכפתגם הידוע: "טובה פעולה אחת מאלף אנחות". עליו להשתדל לבנות את מקדשו מחדש על-ידי תשובה ומעשים טובים, וכך יביא לנפשו גאולה פרטית, ועל־ידי יבנה המקדש החרב.

השתודע יוסף לבנימין התורה מספרת: "וייפול על צווארי בנימין אחיו ויבך, ובנימין בכה על צוואריו". הגמרא אומרת, שיוסף בכה על שני המקדשים שהיו בחלקו של בנימין ועתידיים ליחרב (ולכן נאמר "צווארי", לשון רבים), ובנימין בכה על משכן שילה, שיהיה בחלקו של יוסף ויחרב (ולכן נאמר "צוואריו", לשון יחיד).

נשאלת השאלה, מדוע בכה כל אחד ואחד מהם על חורבן מקדשו של השני, והלאו אדם קרוב אצל עצמו, והיה על כל אחד ואחד לבכות על חורבן המקדש שיהיה בחלקו־שלו?! אפילו במצוות אהבת ישראל, האמורה להיות "כמוך", נכתב הציווי בכ' הדמיון ("כמוך"), כי האהבה לזולת לעולם לא תוכל להגיע בדיוק לאהבה שהאדם אוהב את עצמו. מדוע אפוא לא בכו יוסף ובנימין על החורבן שיהיה אצלם־עצמם?

בידי מי התיקון

התשובה נעוצה בהבנת מהותו של הבכי. בכי נועד, בדרך כלל, להקל על הבוכה. אין בכוחו של הבכי לתקן דבר־מה, אלא רק לתת פורקן

מן המעיין יוסף הצדיק | מאת הרב אליעזר ברוד

בלבד אינה מספיקה, אלא צריך להיות גם "זרעתם את האדמה" – עבודה בכוח עצמו.

(הרבי מליובאוויטש)

אמרת השבוע

מסירות האב לבנו

יהודי נכנס אל רבי מנחם־מענדל מקוצק והתאונן על בנו, שאינו דואג לו לעת זקנתו. "כל ימיי חסכתי לחם מפי כדי שלא יחסר לבני דבר, ואילו עכשיו הוא מתנכר לי", הביע האב את כאבו.

אמר לו הצדיק: "כשיוסף ביקש לאסור את בנימין, אמר לו יהודה, שאם יעקב אביהם יראה שבנימין איננו – הוא עלול למות. ולמה לא ביקש לשחרר את בנימין בעבור עשרת הבנים המחכים לו?"

"אלא טבע האדם הוא, שהבנים אינם מצטערים כל־כך בצערו של האב, כפי שהאב מצטער בצערו של בנו. וכבר אמרו הקדמונים: 'אב אחד יכול לפרנס עשרה בנים, ועשרה בנים אינם יכולים לפרנס אב אחד'..."

שלא יחשדו

"ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה" (בראשית מז, יד). כשהביא יוסף את אביו ואת אחיו למצרים, לא רצה עוד לעסוק בניהול כספי המדינה, אלא הביא את הכסף לבית פרעה, שלא יחשדו בו שהוא משתמש בכספים האלה בשביל לקיים את משפחתו המורחבת.

(דברי חכמים)

שלא יתנשאו

"ואת העם העביר אותו לערים" (בראשית מז, כא). יוסף העביר את האוכלוסייה המצרית ממקום מגוריה, כדי שירגישו בצערו של הגר ולא יתנשאו על בני־ישראל שהגיעו כגרים למצרים.

(כלי יקר)

צריך לזרוע

"ויאמר יוסף אל העם... הא לכם זרע וזרעתם את האדמה" (בראשית מז, כג). יוסף הצדיק שבכל דור נותן לכל אחד ואחד כוח וחיזוק בעבודת ה'. אך נתינת כוח זו

ירידה ופעולתה

ירידת יוסף למצרים לפני בוא יעקב ובניו פעלה שתי תוצאות: האחת, קיצור תקופת הגלות של בני־ישראל במצרים; והשנייה, הקלת השעבוד שלהם בתקופה זו עצמה.

(אור התורה)

העיקר שהוא חי

"רב עוד יוסף בני חי" (בראשית מה, כח). כשהתחילו הבנים לתאר לפניו את רוב גדולתו של יוסף, "וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים", הפסיקם יעקב ויקרא: "רב" – דיי, כל הדברים האלה מיותרים, דיי והותר לי בבשורה האחת ש"עוד יוסף בני חי".

(רשב"ם)

כשהציבור שרוי בצער

"ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף" (בראשית מז, יב). אף שהיה בידו של יוסף להרבות להם מזון, נתן להם "לחם לפי הטף", שכן בזמן שהציבור שרוי בצער, אל יאמר אדם: אלך לביתי ואוכל ואשתה ושלום עלייך נפשי.

(ספורנו)

המציל האלמוני

פני השמים קדרו. מיום ליום התקבלו ידיעות נוספות על אימי המלחמה, ועל צבאותיו של הצורך הנאצי המתקדמים במהירות ומאיימים לכבוש את כל אירופה. "הפתרון הסופי" כבר לא היה מליצה, אלא מעשים שבכל יום.

משפחת סופר גרה בבלגיה. אבי המשפחה שימש קצין בצבא הבלגי ונפצע מיד בפתיחת הקרבות. הוא הועבר למרכז רפואי מרוחק, בלי שבני משפחתו ידעו דבר על מצבו. האם והבת נותרו אפוא לבדן, והחליטו להימלט לצרפת.

לא עבר זמן רב ושוב מצאו את עצמן בעול הכיבוש הנאצי, הפעם בצרפת. האם, פרידה, הצליחה למצוא מחסה לבתה, שרה, במשפחת איכרים צרפתית, בעיירה קטנה, פו שמה. הללו, שהיו מ'חסידי אומות העולם', גידלו אותה עם ארבע בנותיהם, ואף דאגו לה למזון כשר והקפידו שלא תיאלץ לחלל שבת. לכולם סיפור כי היא בת-דודתם.

חלפו כמה ימים והאם נלקחה אל היעד הנורא – מחנה אושוויץ. במחנה חולקו האסירות לצריפים. בכל צריף נבנו דרגשים, כמו מדפים, זה על זה, והם שימשו מיטות. דברים סותרים נאמרו להן באשר לעתידן, כמו העבודות שיישלחו לעבוד בהן, אך האמת כבר לא הייתה בגדר סוד.

בכל יום עברו חיילים נאצים ו'אספרי' אנשים ונשים, ואלה נצטוו לעמוד בתור ל'מקלחות', כדי שיוכלו לעבור למקום אחר, כביכול. כל האנשים הללו לא נראו עוד. גם העשן המיתמר בדרך קבע מעל הקרמטוריום לא הותר ספק בדבר מהותן האמיתית של ה'מקלחות'. אך ברירה אחרת לא עמדה לפני האסירים, ובינם לבין עצמם גם לא ידעו מה טוב יותר.

תורה של הגב' סופר הגיע. יום שלם המתינה עם קבוצת אסירים. הקבוצה קטנה והלכה בכל שעה, אך עדיין התור היה ארוך. באותו יום אירעו כמה וכמה תקלות, ועם רדת הערב נותרה היא בין היחידות שלא הספיקו להיכנס ל'מקלחות'. בנדיבות מרושעת פנה אליהן הקצין ואמר: "מאחר שהמתנתן כל היום, מחר תהיו הראשונות להיכנס...", ושילח אותן בחזרה לצריפיהן.

לימים נשאלה הגב' סופר מה עשתה אותה לילה ומה הרגישה, כאשר ידעה כי מחר יהיה הבוקר האחרון לחייה. היא ענתה: "שרנו, אני וחברתי, שירת 'אני

והחל לשוטט בין שורות הנשים הישנות, מאיר בפנסו על פניהן. בעברו לידה הביט לרגע בפניה ושאל בגרמנית: "את גברת סופר?". היא התחלחלה. "מה רוצה הנאצי הזה

מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, עד שציוו עלינו להפסיק"... היא לא נרדמה באותו לילה. הרחורים נוגים ומחשבות מייסרות חלפו בראשה. פתאום נכנס לצריפה קצין נאצי בכיר,

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

מלך מבית דוד

וש המתקשים לעכל את עניינו של המלך המשיח, אף שבאופן כללי הם מקבלים את רעיון הגאולה. הם מאמינים שיבוא עידן כלל-עולמי של שלום ואחוה, תקופה שבה יתגשמו נבואות הנביאים בדבר "וכיתתו הרבותם לאיתים", וכדומה; אבל קשה להם לקבל שכל זה ייעשה על-ידי אדם, בשר-ודם – המשיח.

התפיסה שלפיה ביאת המשיח היא רק עולם טוב יותר, מהווה ניסיון של הפשטה שלא במקומה. יש דברים שאפשר ואולי אף ראוי להפשיטם מהדימוי הגשמי. למשל, את ה'חמור' של המשיח אפשר לפרש במשמעות של חומריות, אשר עליה 'רוכב' המשיח; או במובן של תהליך ממושך שעובר בדרכי הטבע. אבל להוציא את כל עניין המשיח מפשוטו – זה בניגוד מוחלט לאמונה בביאת המשיח (וראה בשר"ת חתם סופר יורה-דעה סי' שנו, שהאומר כדעת הלל [סנהדרין צט,א], שאין להם משיח לישראל אלא הקב"ה יגאלם בעצמו, הוא כופר בכלל התורה).

נצר לדוד המלך

כשהרמב"ם פותח את ההלכות העוסקות בביאת המשיח, אין הוא מניח מקום לספק: "**המלך המשיח** עתיד לעמוד ולהחזיר **מלכות דוד** ליושנה, לממשלה הראשונה". כלומר, עניינו של המשיח הוא קודם-כול להחזיר את מלכות דוד. מדובר במלך, נצר לבית-דוד, שעל-ידי תחזור המלכות שנקטעה בשעתה. כך גם מנבא ישעיהו הנביא: "ויצא חוטר מגוע ישי, ונצר משורשי יפרה". שוב – לא עידן מופשט, אלא אדם, יהודי, נצר לדוד המלך.

הגאולה באה אפוא דווקא על-ידי אדם, שנעשה מלך, והמערכת השלטונית נמסרת לידי – "המלך המשיח". הוא "כוף כל ישראל לילך בה (בדרך התורה) ולחזק בדקה"; הוא "ילחם מלחמות ה'"; הוא יבנה את בית-המקדש; הוא יקבץ את נדחי ישראל; והוא גם "יתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד".

אלא ששלטונו של המשיח יהיה נקי לחלוטין מכל תאוות שררה ומכל מניעים אישיים – וזוהו ייחודו. אמנם המשיח הוא בן-אדם, אבל זה אדם חדור כוח אלוקי אדיר, כפי שמתארו ישעיהו הנביא: "ונחה עליו רוח ה', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת ה'. והרחיבו ביראת ה', ולא למראה עיניו ישפוט, ולא למשמע אוזניו יוכיח".

תפקידו של האדם

מדוע באמת חייבת הגאולה לבוא דווקא על-ידי אדם, ולא כמפנה עולמי כללי, שבמהלכו מתעלה האנושות בעצמה לרמת הקדושה, האמונה, הצדק והיושר של עידן הגאולה? שאלה זו נוגעת, למעשה, בסוד בריאתו של האדם ובתפקידו של עם-ישראל בעולם. אפשר לשאול אותה שאלה על עצם בריאת האדם – וכי הקב"ה אינו יכול להביא את העולם לשלמותו בלי בני-אדם?

אלא שהקב"ה רצה, שזיכוכ העולם והכנתו לתכליתו ייעשו דווקא על-ידי יהודים – בשר-ודם – שיקימו תורה ומצוות ויקדשו במעשיהם את העולם. דווקא על-ידי בני-אדם, נשמות בגופים, מתמלא רצונו, שהעולם יהיה "דירה לו יתברך בתחתונים".

באדם בא לידי ביטוי שילוב בין האלוקות לבין המציאות הגשמית. מצד אחד הוא מורכב מגוף גשמי, ומצד שני יש בו נשמה אלוקית. מצד אחד הוא כפוף למגבלות הטבע, ומצד שני ניתנה לו בחירה חופשית. האדם מבטא את המיזוג בין הקדושה העל-טבעית לבין המציאות הגשמית, ודווקא הוא יכול לחבר את האור האלוקי האיין-סופי עם המציאות הארצית.

במלך המשיח יתבטא השילוב הזה בצורה השלמה ביותר. מצד אחד הוא אדם, בשר-ודם, ומצד שני "נחה עליו רוח ה'". כאשר הוא מביא את העולם לשלמותו, אין זו פעולה ניסית, מנותקת מהמציאות הארצית, אלא שילוב של פעולה אנושית עם הכוח האלוקי העצום השוכן בו. לכן דווקא הוא יכול להביא את העולם אל הגאולה ואל התכלית, בצורה שה' חפץ בה.

ממני?" עברה בה המחשבה. אך למודת ניסיון מהמקום הנמר הזה, שבו אסור לשאול שאלות, ענתה בשפה רפה: "כן".

הקצין סימן לה באצבעו ופקד: "בואי אחריי". בלי לדעת לאן פניה מועדות, מצאה את עצמה הולכת אחריו. הקצין יוצא מהצריף וחולף ליד משמרות הנאצים. הללו מביטים בהם בלי לשאול דבר, כאילו זה דבר מובן מאליו. ה'טיול' הלילי הזה נמשך זמן-מה, לנגד עיני החיילים הנאצים השורצים בכל פינה. משום-מה, מראה האישה הנשרכת אחר הקצין באמצע הלילה אינו תופס את תשומת-ליבו של איש מהם.

בתוך כך הגיעו לשער המחנה. הקצין פותח את השער, פונה אליה שוב ואומר לה: "בואי אחריי". כהלומת רעם היא הולכת אחריו, עד תחנת הרכבת שליד המחנה. הוא עובר איתה את כל המחסומים, ואין איש שואל דבר. בתחנה עומדת רכבת המתכוננת לצאת לדרכה. הקצין אומר לה: "עלי לרכבת. חכי שם ואל תרדי". הוא עמד שם עוד רגע, מודא שהיא אכן נכנסה, והלך.

הרכבת יצאה לדרכה, והגב' סופר יושבת בקרון לבדה, נבוכה ותוהה. היא חוששת לצאת מהקרון, אך לאן היא נוסעת? מה היא אמורה לעשות ברכבת הדוהרת?

כמעט שלושה ימים עברו עליה ללא מזון ושתייה וכלי להבין מה עובר עליה. ביום השלישי החלה להתעשת. היא לא ידעה היכן הרכבת נמצאת, אך החליטה שבתחנה הבאה תרד.

כשעצרה הרכבת, ירדה ממנה והחלה לשוטט בחיבתות. פחדה היה גדול. מה יקרה אם תפגוש שוטר או פקח ויתברר שהיא נמצאת כאן ללא שום מסמכים מזהים? ופתאום... כמעט התעלפה. היא רואה מולה לא פחות ולא יותר – את בתה, שרה, רצה לקראתה וזועקת בקול: "אימא!". בדמעות של אושר נפלו האם והבת זו בזרועותיה של זו.

ההשגחה העליונה גרמה לה לרדת מהרכבת בדיוק באותו מקום שבו שהתה בתה באותה שעה. אך מי היה אותו קצין נאצי, שהוציא אותן מתוך התופת? – עד סוף ימיה נשאר הדבר חידה ללא פתרון.

כשהיו שואלים את הגב' סופר איך אפשר להאמין אחרי השואה, הייתה עונה: "כיצד אפשר שלא להאמין אחרי השואה?".

היא תמיד סיפרה, כי גם ברגעים האפלים ביותר שאבו היא ותברותיה עידוד מהאמונה בביאת המשיח. האמונה הזאת היא שתעמוד לנו גם עתה, לזכות לבואו בפועל, בקרוב ממש.

(מפי הרב זושא זילברשטיין, שליח חב"ד במונטריאול, קנדה, נכדה של הגב' סופר, שמסר לנו את הסיפור כפי ששמעו מסבתו)

שאלו את רבי יעקב מדריזמין, איך אפשר להסביר את הצרות הנוראות שעוברות על עם ישראל. אמר להם: "אם מאמינים בקב"ה – אין שאלות, ואם אין מאמינים – אין תשובות" **פתגם חסידי**

חמש תמונות מהתופת

לוונגרו. הגרמנים ריכזו את כל התושבים בכיר העיר, הוציאו מתוך הקהל יהודי פיסח ואישה גיבנת והורו להם לרקוד. היינו בהלם למראה האכזריות הנאצית, בעוד החיילים צוחקים ומצלמים את האירוע."

הרעב, אוי הרעב

תמונה רביעית. "יצאנו לרחוב ולפנינו צעדה משפחת פרנקל, בני עירונו. חייל גרמני תפס את ראש המשפחה בזקנו, הוציא סכין וגזז את זקנו. מיהרתי להוציא מטפחת גדולה שהייתה ברשותי ועטפתי בה את ראשו של אבי. ביקשתי להתכופף, וכך עברנו בין החיילים, שחשבו כי לפנינו אישה זקנה וחולה."

תמונה חמישית. "עשרת ימי תשובה היו ימים קשים. ההפצצות וההפגזות התחזקו ונמשכו ללא הפוגה. והרעב, אוי הרעב!... בעיר עדיין היו מוצבים פרשים פולנים על סוסיהם. יום אחד נהרג סוס מפגיעת פגז. בתוך רגע התנפלו על הפגר עשרות אנשים, וכעבור זמן קצר לא נשאר מהסוס אלא גל עצמות."

דור רביעי

לאחר המלחמה ניסה ר' שלמה לעלות לארץ-ישראל, עם ניצולים נוספים. הבריטים תפסו את האנייה ויותר משנה וחצי שהה במחנה הסגר בקפריסין עד שהורשה להגיע לארץ. כאן נשא את רעייתו עטיל, בת משפחתו של האדמו"ר מראדזין.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

חובת הצום

שאלה: מי חייב לצום בעשרה בטבת?
תשובה: כתב הרמב"ם: "יש ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן, כדי לעורר הלבבות לפתוח דרכי התשובה, ויהיה זה זיכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרם להם ולנו אותן הצרות, שבזיכרון דברים אלו נשוב להיטיב, שנאמר (ויקרא כו, מ): 'התוודו את עוונם ואת עוון אבותם'..."

משמעות הצום היא, שלא דיי בתשובה ובחשבון-נפש, אלא גם הגוף צריך להרגיש את העניין, ב"מיעוט חלבו דמו" בגשמיות. על-כן, כל איש ואישה בריאים, מעל גיל מצוות, חייבים לצום בימים אלו מעלות השחר ועד צאת הכוכבים.

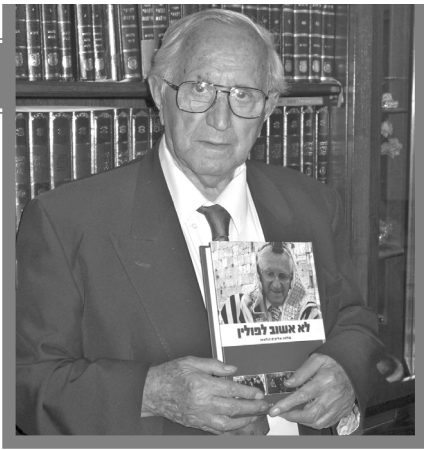
ילדים לפני גיל מצוות פטורים לגמרי, ואין לחנכם לצום אפילו "לשעות" (אך יש להימנע מלתת להם ממתקים וכדומה). **חולה**, אף שאין בו סכנה, פטור מהתענית, וכן

זקן תשוש-כוח שמצטער הרבה בתעניתו. וכן יולדת (או מי שעברה הפלה), עד שלושים יום מלידתה. **מעוברת** (שעברו שלושה חודשים מהריונה, או לפני-כן אם היא סובלת מחולשה, מהקאות או ממיחושים), וכן **מינקת** (עד עשרים וארבעה חודשים מהלידה, ורבים מקלים בכך גם אם פסקה מלהניק), פטורות מהצום. כל אלה רשאים לאכול כשירצו, ואינם צריכים להתמין עד שייסבלו מן הצום או לאכול מעט-מעט. עליהם לאכול בצנעה כפי צורכם, אך לא יתענגו במעדנים ובזכות התענית והתפילות נזכה במהרה לביאת משיח צדקנו ולקיום הבטחה (זכריה ח, ט): "כה אמר ה' צבאות: צום הרביעי (י"ז בתמוז, החודש הרביעי מניסן) וצום החמישי (תשעה באב) וצום השביעי (צום גדליה) וצום העשירי (עשרה בטבת) יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים, והאמת והשלום אהבו."

מקורות: רמב"ם הל' תעניות פ"ה ה"א. טושו"ע ס' תקנ ונ"ב, נשמת אברהם שם, וילקוט יוסף (ה) עמ' 530, וש"נ.

מבצע להנזכה
טליתות חב"ד במחירים מוזלים
טלית גדול משי: מידה 80 רק 78 * מידה 70 רק 72
טלית קטן: מידה 24 - רק \$19
ניתן להשיג את כל המידות
משלוח עד הבית
להזמנות בטלפון 9440-215-1917-1 מנחם

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222
www.esofer.com
A HaSofer Company

ר' שלמה הולצמן. שהדור הצעיר ידע ויבין

השדכן היה הרב יעקב לנדא, אב"ד בני-ברק.

לאחר נישואיו החל לעבוד במשרד הבינוי והשיכון, וכאשר נתמנה לתפקיד בכיר, עבר להתגורר בירושלים וגידל בה את בני משפחתו. בחסדי ה' זכה להקים משפחה מפוארת, זרע בירך ה', ולראות דור רביעי. כיום הוא שוקד על לימוד התורה ומבקש להדביק את מה שהחמיץ בשנות ילדותו, בימי המלחמה. את ספרו כתב בעבור בני משפחתו, כדי שיבינו ולו מעט את אירועי הימים ההם, שגם בהם האירה שלהבת האמונה "כי יש תקווה לאחריתך".

גיליונות שיחת השבוע

בעברית וברוסית
מופצים בכל רחבי ארה"ב
להזמנות ולפרסום אנא פנו:

347-414-3376

sh-usa@chabad.org.il

בוא להתחבר אל הנשמה!

שיעור תניא במנהטן

באוירה ישראלית חמה וזיתית.

כל יום רביעי, 8:00 272

22 חת"3 מיד6און, מנהטן

509 5th Ave. #2 Floor

(השדרה החמישית בין ה-42 וה-43)

687-8900 (718) חנוך